

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 25 juli 2018*

”Begäran om förhandsavgörande – Förfarande för brådskande mål om förhandsavgörande – Polissamarbete och straffrättsligt samarbete – Europeisk arresteringsorder – Rambeslut 2002/584/RIF – Artikel 1.3 – Överlämnande mellan medlemsstaterna – Villkor för verkställighet – Skäl för att vägra verkställighet – Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna – Artikel 4 – Förbud mot omänsklig eller förnedrande behandling – Förhållanden under frihetsberövanden i den utfärdande medlemsstaten – Omfattningen av den prövning som företas av de verkställande rättsliga myndigheterna – Förekomsten av ett rättsmedel i den utfärdande medlemsstaten – Försäkringar som lämnats av myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten”

I mål C-220/18 PPU,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Bremens regionala överdomstol, Tyskland) genom beslut av den 27 mars 2018, som inkom till domstolen samma dag, i ett mål avseende verkställighet av en europeisk arresteringsorder som utfärdats för

ML

ytterligare deltagare i rättegången:

Generalstaatsanwaltschaft Bremen,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden R. Silva de Lapuerta samt domarna J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, S. Rodin och E. Regan (referent),

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona,

justitiesekreterare: handläggaren K. Malacek,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 14 juni 2018,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- ML, genom A. Jung, Rechtsanwalt,
- Generalstaatsanwaltschaft Bremen, genom M. Glasbrenner, Oberstaatsanwalt,

* Rättegångsspråk: tyska.

- Tysklands regering, genom T. Henze och M. Hellmann, båda i egenskap av ombud,
 - Belgiens regering, genom C. Van Lul, C. Pochet och A. Honhon, samtliga i egenskap av ombud,
 - Danmarks regering, genom M. Søndahl Wolff, i egenskap av ombud,
 - Irland, genom G. Mullan, BL,
 - Spaniens regering, genom Sampol Pucurull, i egenskap av ombud,
 - Ungerns regering, genom M. Z. Fehér, G. Tornyai och M. M. Tátrai, samtliga i egenskap av ombud,
 - Nederländernas regering, genom J. Langer, i egenskap av ombud,
 - Rumäniens regering, genom E. Gane och C.-M. Florescu, båda i egenskap av ombud,
 - Europeiska kommissionen, genom R. Troosters och S. Grünheid, båda i egenskap av ombud,
- och efter att den 4 juli 2018 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 4 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan) och av artiklarna 1.3, 5 och 6.1 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, 2002, s. 1), i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009 (EUT L 81, 2009, s. 24) (nedan kallat rambeslutet).
- 2 Begäran har framställts i samband med verkställighet i Tyskland av en europeisk arresteringsorder utfärdad den 31 oktober 2017 av Nyíregyházi Járásbíróság (Distriktsdomstol i Nyíregyháza, Ungern) gentemot ML, så att en frihetsberövande påföljd ska kunna verkställas i Ungern.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Stadgan

- 3 Artikel 4 i stadgan, med rubriken ”Förbud mot tortyr och omänsklig eller förnedrande bestraffning och behandling”, har följande lydelse:

”Ingen får utsättas för tortyr eller omänsklig eller förnedrande bestraffning och behandling.”
- 4 I förklaringarna avseende stadgan om de grundläggande rättigheterna (EUT C 303, 2007, s. 17) preciseras att ”[r]ättigheten i artikel 4 [i stadgan] motsvarar den som garanteras i artikel 3 i [Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen)] med samma lydelse. ... Enligt artikel 52.3 i stadgan har den alltså samma innebörd och samma räckvidd som i Europakonventionen.”

- 5 I artikel 47 i stadgan, som har rubriken ”Rätt till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol”, föreskrivs följande:

”Var och en vars unionsrättsligt garanterade fri- och rättigheter har kränkts har rätt till ett effektivt rättsmedel inför en domstol, med beaktande av de villkor som föreskrivs i denna artikel.

...”

- 6 I artikel 51 i stadgan, med rubriken ”Tillämpningsområde”, föreskrivs följande i punkt 1:

”Bestämmelserna i denna stadga riktar sig, med beaktande av subsidiaritetsprincipen, till unionens institutioner, organ och byråer samt till medlemsstaterna endast när dessa tillämpar unionsrätten. ...”

- 7 I artikel 52 i stadgan, med rubriken ”Rättigheternas och principernas räckvidd och tolkning”, anges följande i punkt 3:

”I den mån som denna stadga omfattar rättigheter som motsvarar sådana som garanteras av [Europakonventionen] ska de ha samma innebörd och räckvidd som i konventionen. Denna bestämmelse hindrar inte unionsrätten från att tillförsäkra ett mer långtgående skydd.”

Rambeslutet

- 8 Skälen 5–7 i rambeslutet har följande lydelse:

”(5) ... De nuvarande förfarandena för utlämning är komplicerade och riskerar att ge upphov till förseningar, vilket kan avhjälpas genom införande av ett nytt förenklat system för överlämnande av dömda eller misstänkta personer för verkställighet av domar eller lagföring. ...

(6) Den europeiska arresteringsorder som införs genom detta rambeslut utgör den första konkreta åtgärde[n] på det straffrättsliga området rörande principen om ömsesidigt erkännande, vilken Europeiska rådet har kallat en ”hörnsten” i det rättsliga samarbetet.

(7) Eftersom målet att ersätta den multilaterala utlämningsordning som bygger på Europeiska utlämningskonventionen av den 13 december 1957 inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför på grund av dess omfattning och verkningar bättre kan uppnås på unionsnivå, kan rådet vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 2 [EU] och i artikel 5 [EG]. I enlighet med proportionalitetsprincipen i den sistnämnda artikeln går detta rambeslut inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.”

- 9 I artikel 1 i rambeslutet, med rubriken ”Skyldighet att verkställa en europeisk arresteringsorder”, föreskrivs följande:

”1. Den europeiska arresteringsordern är ett rättsligt avgörande, utfärdat av en medlemsstat med syftet att en annan medlemsstat skall gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring eller för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd.

2. Medlemsstaterna skall verkställa varje europeisk arresteringsorder i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande samt bestämmelserna i detta rambeslut.

3. Detta rambeslut skall inte ändra skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna enligt artikel 6 [EU].”

10 I artiklarna 3, 4 och 4a i rambeslutet anges skälen till att verkställighet av den europeiska arresteringsordern ska eller får vägras. I artikel 4 led 6 i rambeslutet anges närmare bestämt att den verkställande rättsliga myndigheten får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder ”om den europeiska arresteringsordern har utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd och den eftersökte uppehåller sig i, är medborgare eller bosatt i den verkställande medlemsstaten och denna stat åtar sig att själv verkställa detta straff eller denna åtgärd enligt denna medlemsstats lagstiftning”.

11 I artikel 5 i rambeslutet, som har rubriken ”Garantier som skall lämnas av den utfärdande staten i särskilda fall”, föreskrivs följande:

”Den verkställande rättsliga myndigheten får, i enlighet med den verkställande medlemsstatens lagstiftning, föreskriva att verkställigheten av en europeisk arresteringsorder är beroende av något av följande villkor:

...

2. Om det brott på vars grundval en europeisk arresteringsorder har utfärdats är straffbart med fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd på livstid får verkställandet av den europeiska arresteringsordern förenas med villkoret att det i den utfärdande medlemsstatens rättssystem finns bestämmelser om att ompröva straffet – efter framställan eller senast efter 20 år – eller att tillämpa sådana åtgärder som kan ge benådning som personen är berättigad till enligt den utfärdande medlemsstatens nationella lagstiftning eller praxis i syfte att ett sådant straff eller en sådan åtgärd inte skall verkställas.

3. När den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder för lagföring är medborgare eller bosatt i den verkställande medlemsstaten får överlämnandet underkastas villkoret att personen efter att ha hörts återsänds till den verkställande medlemsstaten för att där avtjäna det fängelsestraff eller den frihetsberövande åtgärd som dömts ut i den utfärdande medlemsstaten.”

12 I artikel 6 i rambeslutet, med rubriken ”Fastställande av de behöriga myndigheterna”, föreskrivs följande i punkt 1:

”Den utfärdande rättsliga myndigheten är den rättsliga myndighet i den utfärdande medlemsstaten som är behörig att utfärda en europeisk arresteringsorder enligt den utfärdande medlemsstatens lagstiftning.”

13 I artikel 7 i rambeslutet, med rubriken ”Centralmyndighet”, föreskrivs följande i punkt 1:

”Varje medlemsstat får utse en centralmyndighet eller, om dess rättsordning så kräver, flera centralmyndigheter för att biträda de behöriga rättsliga myndigheterna.”

14 Artikel 15 i rambeslutet har rubriken ”Beslut om överlämnande” och föreskriver följande:

”1. Den verkställande rättsliga myndigheten skall, inom de tidsfrister och enligt de villkor som anges i detta rambeslut, besluta om en person skall överlämnas.

2. Om den verkställande rättsliga myndigheten anser att de uppgifter som den utfärdande medlemsstaten har meddelat inte är tillräckliga för att myndigheten skall kunna besluta om överlämnandet, skall den begära att utan dröjsmål få nödvändiga kompletterande uppgifter, i synnerhet sådana som rör artiklarna 3–5 och 8, och får dessutom fastställa en tidsfrist inom vilken de skall inkomma, med beaktande av nödvändigheten att iaktta den tidsfrist som anges i artikel 17.

3. Den utfärdande rättsliga myndigheten får när som helst överföra alla användbara kompletterande uppgifter till den verkställande rättsliga myndigheten.”

15 Artikel 17 i rambeslutet har rubriken ”Tidsfrister och beslutsregler avseende verkställighet av den europeiska arresteringsordern”. I artikeln föreskrivs följande:

”1. En europeisk arresteringsorder skall behandlas och verkställas med skyndsamhet.

2. I de fall då den eftersökte samtycker till överlämnandet skall det slutgiltiga beslutet om verkställandet av den europeiska arresteringsordern fattas inom tio dagar efter det att samtycket har givits.

3. I övriga fall skall det slutgiltiga beslutet om verkställandet av den europeiska arresteringsordern fattas inom 60 dagar efter det att den eftersökte har gripits.

4. Om den europeiska arresteringsordern i specifika fall inte kan verkställas inom de tidsfrister som anges i punkterna 2 eller 3 skall den verkställande rättsliga myndigheten omedelbart underrätta den utfärdande rättsliga myndigheten och ange skälen till detta. I ett sådant fall får tidsfristerna förlängas med ytterligare 30 dagar.

5. Så länge något slutgiltigt beslut om verkställande av den europeiska arresteringsordern inte har fattats av den verkställande rättsliga myndigheten skall denna säkerställa att de nödvändiga materiella villkoren för ett faktiskt överlämnande av personen föreligger.

...

7. Om en medlemsstat i undantagsfall inte kan iakttä de tidsfrister som föreskrivs i denna artikel skall den underrätta Eurojust och ange skälen till förseningen. Dessutom skall en medlemsstat som har drabbats av upprepade förseningar med att verkställa europeiska arresteringsorder från en annan medlemsstats sida underrätta rådet så att det nationella genomförandet av detta rambeslut kan utvärderas på medlemsstatsnivå.”

Tysk lagstiftning

16 Rambeslutet har införlivats med den tyska rättsordningen genom 78–83k §§ i Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (lagen om internationellt rättsligt samarbete i brottmål) av den 23 december 1982, i dess lydelse enligt Europäisches Haftbefehlsgesetz (lagen om en europeisk arresteringsorder) av den 20 juli 2006 (BGBl. 2006 I, s. 1721) (nedan kallad IRG).

17 Om den tilltalade inte har samtyckt till utlämningen ska Oberlandesgericht (den regionala överdomstolen, Tyskland) enligt 29 § första punkten IRG, på begäran av åklagarmyndigheten, avgöra frågan huruvida utlämningen är tillåten. Avgörandet ska meddelas genom beslut, i enlighet med 32 § IRG.

18 Av 73 § IRG framgår följande:

”Om någon sådan begäran inte har framställts, är det rättsliga samarbetet och överlämnandet av upplysningar olagliga om det strider mot grundläggande principer i den tyska rättsordningen. Om begäran har framställts med stöd av avdelning åtta, nio och tio, är det rättsliga samarbetet olagligt om det strider mot de principer som anges i artikel 6 FEU.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 19 Nyíregyházi Járásbíróság (Distriktsdomstol i Nyíregyháza, Ungern) utfärdade den 2 augusti 2017 en europeisk arresteringsorder gentemot ML, som är ungersk medborgare. Syftet med detta var att han skulle kunna lagföras för misshandel, skadegörelse, ringa bedrägeri och inbrottsstöld som han begått i Nyíregyháza (Ungern) under perioden februari–juli 2016.
- 20 Det ungerska justitieministeriet översände den 16 augusti 2017 denna europeiska arresteringsorder till Generalstaatsanwaltschaft Bremen (åklagarmyndigheten i Bremen, Tyskland).
- 21 Nyíregyházi Járásbíróság (Distriktsdomstol i Nyíregyháza) dömde, i dom meddelad den 14 september 2017 i ML:s utelämnade, ML till en frihetsberövande påföljd om ett år och åtta månader.
- 22 I skrivelse av den 20 september 2017 uppgav det ungerska justitieministeriet för åklagarmyndigheten i Bremen –som svar på en begäran från åklagarmyndigheten – att ML, för det fall han överlämnas, först skulle hållas frihetsberövad under överlämnandeförfarandet i fängelset i Budapest (Ungern) och därefter i det regionala fängelset i Szombathely (Ungern). Det ungerska justitieministeriet försäkrade även att ML inte skulle utsättas för någon omänsklig eller förnedrande behandling i den mening som avses i artikel 4 i stadgan under den tid som han skulle vara frihetsberövad i Ungern. En sådan försäkran skulle enligt justitieministeriet även kunna lämnas för det fall ML förflyttas till ett annat fängelse.
- 23 Nyíregyházi Járásbíróság (Distriktsdomstol i Nyíregyháza) utfärdade den 31 oktober 2017 en ny europeisk arresteringsorder gentemot ML, denna gång för att få den frihetsberövande påföljd som utdömts av nämnda domstol den 14 september 2017 verkställd.
- 24 Den 23 november 2017 förordnade Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Bremens regionala överdomstol, Tyskland) att ML skulle anhållas med anledning av verkställigheten av den europeiska arresteringsorder som utfärdats den 2 augusti 2017. Alltsedan detta datum är ML frihetsberövad med placering i fängelset i Bremen-Oslebshausen (Tyskland).
- 25 Den 12 december 2017 förordnade Amtsgericht Bremen (Distriktsdomstol i Bremen, Tyskland) att ML skulle anhållas med anledning av den europeiska arresteringsorder som utfärdats den 31 oktober 2017, i avvaktan på att han eventuellt skulle överlämnas till ungerska myndigheter. ML gav inte sitt samtycke till att överlämnas till nämnda myndigheter.
- 26 I beslut av den 19 december 2017 förordnade Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Bremens regionala överdomstol) att ML även fortsättningsvis skulle vara anhållen med anledning av den europeiska arresteringsordern. För att avgöra om det utifrån rådande förhållanden i fängelser i Ungern var korrekt att överlämna ML till Ungern, fann nämnda domstol emellertid att det var nödvändigt att inhämta kompletterande information.
- 27 I sitt beslut av den 9 januari 2018 angav nämnda domstol följande i detta avseende: Enligt tillgängliga upplysningar finns det inte något hinder mot att ML:s straff verkställs i fängelset i Szombathely. Men i och med att det ungerska justitieministeriet i sin skrivelse av den 20 september 2017 anfört att ML skulle kunna överföras till andra anstalter, har nämnda domstol funnit det vara nödvändigt att till ministeriet skicka ett frågeformulär med 78 frågor angående de förhållanden som råder för frihetsberövade personer med placering i anstalten i Budapest och i de andra anstalter som ML skulle kunna överföras till.
- 28 Den 10 januari 2018 skickade åklagarmyndigheten i Bremen detta frågeformulär till det ungerska justitieministeriet.

- 29 Den 12 januari 2018 angav justitieministeriet följande som svar på detta frågeformulär. Genom lag nr CX av den 25 oktober 2016 om ändring av bland annat artikel 144/B.1 i 2013 års lag nr CCXL om verkställighet av straff och frihetsberövande åtgärder, av vissa tvångsåtgärder och försvarsåtgärder, nedan kallad 2016 års lag, införde lagstiftaren ett rättsmedel genom vilket frihetsberövade personer kunde göra gällande att förhållandena på anstalten inte var i överensstämmelse med lag; dessutom infördes en ny form av frihetsberövande kallad "reintegrering". De som ännu inte avtjänat hela den frihetsberövande påföljden kan få sin påföljd omvandlad så att den kan avtjänas i hemmet. Det ungerska justitieministeriet angav vidare att man sedan år 2015 skapat mer än 1000 nya fängelseplatser, vilket minskat den överbeläggning som tidigare varit rådande på fängelserna.
- 30 I e-postmeddelande av den 1 februari 2018 uppgav en tjänsteman vid det ungerska justitieministeriet för åklagarmyndigheten i Bremen att ML under en period på en till tre veckor skulle vara placerad i fängelset i Budapest, om inte något talade emot detta. Anledningen till detta var att ett antal icke specificerade åtgärder skulle vidtas som avsåg verkställigheten av överlämnandeförfarandet.
- 31 I beslut av den 12 februari 2018 hemställde Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Bremens regionala överdomstol) om att de ungerska myndigheterna – före den 28 februari 2018 – skulle inkomma med uppgifter om rådande förhållanden för intagna i Budapests fängelse och i de anstalter dit ML skulle kunna överföras. Nämnda domstol ville även få tillgång till de uppgifter med hjälp av vilka den skulle kunna kontrollera rådande förhållanden för intagna personer.
- 32 Åklagarmyndigheten i Bremen vidarebefordrade den 15 februari 2018 denna hemställan till de ungerska myndigheterna.
- 33 Det ungerska justitieministeriet, efter samråd med kriminalvårdsstyrelsen, försäkrade den 27 mars 2018 återigen att ML under den tid som han sitter frihetsberövad i Ungern inte kommer att behandlas på ett omänskligt eller förnedrande sätt i den mening som avses i artikel 4 i stadgan, oavsett på vilken anstalt som vederbörande kommer att vara placerad.
- 34 I sin begäran om förhandsavgörande till EU-domstolen konstaterar Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Bremens regionala överdomstol) följande. ML kan inte göra gällande något skyddsvärt intresse som skulle motivera att hans påföljd ska avtjänas i Tyskland. ML kan inte tyska och hans partner varken arbetar eller uppbär några sociala förmåner i Tyskland. Det skulle inte heller öka hans möjligheter att anpassas i samhället om han fick avtjäna sitt straff i Tyskland. I princip bör ML därför överlämnas till Ungern.
- 35 Innan något slutgiltigt beslut fattas i frågan, anser den hänskjutande domstolen emellertid att det måste utredas om de uppgifter som lämnats av de ungerska myndigheterna som svar på nämnda domstols framställningar räcker för att – vid tillämpningen av 73 § IRG och med beaktande av tolkningen av artiklarna 1.3, 5 och 6.1 i rambeslutet och av artikel 4 i stadgan – det inte ska kunna anses föreligga någon verklig risk för att ML kommer att behandlas på ett omänskligt eller förnedrande sätt.
- 36 Enligt den hänskjutande domstolen framstår det som oklart hur långt utredningsskyldigheten sträcker sig, mot bakgrund av att det numera i Ungern finns ett rättsmedel varigenom frihetsberövade personer kan göra gällande att förhållandena på anstalterna inte uppfyller de krav som följer av de grundläggande rättigheterna. Enligt den hänskjutande domstolen framstår det närmare bestämt som oklart om det tack vare detta rättsmedel går att slå fast att det inte finns någon verklig risk för omänsklig eller förnedrande behandling då det – såsom framgår av bland annat dom meddelad den 10 mars 2015 av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (nedan kallad Europadomstolen) i målet Varga m.fl. mot Ungern (CE:ECHR:2015:0310JUD001409712, §§ 79–92) – finns belägg för systematiska eller allmänna brister vad gäller förhållandena på fängelserna i Ungern. Enligt den hänskjutande domstolen är det oklart vilken inverkan det har att Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna nyligen – i dom av den 14 november 2017, Domján mot Ungern

(CE:ECHR:2017:1114DEC000543317, § 22) – funnit det inte vara utrett att nämnda rättsmedel inte gör att det är realistiskt att anta att de oskäligen villkor som de intagna vistas under kommer att förbättras, detta för att iaktta de krav som följer av artikel 3 i Europakonventionen.

- 37 För det fall detta rättsmedel inte undanröjer risken för att en intagen blir föremål för omänsklig eller förnedrande behandling på grund av de förhållanden som råder på anstalten, vill den hänskjutande domstolen vidare få klarhet i hur långt dennes eventuella utredningsskyldighet sträcker sig – utifrån de uppgifter och försäkringar som lämnats av de ungerska myndigheterna – med avseende på metoderna och förhållandena för intagna personer i alla de anstalter där ML skulle kunna placeras.
- 38 Den hänskjutande domstolen söker i detta avseende klarhet i om utredningen av förhållandena på anstalterna ska avse samtliga fängelser där ML kan komma att vara intagen, bland annat de som används vid placering för vidare transport till annan anstalt eller vid tillfälliga placeringar, eller om utredningen kan begränsas till att endast avse de anstalter där det – enligt myndigheterna i Ungern – är troligt att ML kommer att vara intagen till största delen. Även om det enligt den hänskjutande domstolen går att utesluta att ML kommer att behandlas på ett omänskligt eller förnedrande sätt på fängelset i Szombathely, så är det utifrån de uppgifter som lämnats av de ungerska myndigheterna inte möjligt att dra samma slutsats när det gäller fängelset i Budapest och de andra anstalter dit myndigheterna förbehållit sig rätten att skicka ML vid ett senare tillfälle. Enligt den hänskjutande domstolen framstår det även som oklart vilken omfattning denna utredning ska ha och vilka kriterier som därvid ska beaktas. Den hänskjutande domstolen undrar särskilt om den ska beakta den rättspraxis som Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna lagt fast i domen av den 20 oktober 2016 i målet *Muršić mot Kroatien* (CE:ECHR:2016:1020JUD000733413).
- 39 För det fall de verkställande rättsliga myndigheterna ska göra en bedömning av samtliga de anstalter där ML kan komma att vara intagen, söker den hänskjutande domstolen klarhet i om den kan nöja sig med de allmänna förklaringar som lämnats av de ungerska myndigheterna om att ML inte riskerar att behandlas på ett omänskligt eller förnedrande sätt, eller om den som villkor för att lämna över ML kan kräva att han inte kommer att behandlas på detta sätt. Om så inte är fallet, söker den hänskjutande domstolen klarhet i vilken betydelse det kan anses ha att de ungerska myndigheterna uppgett att ML inte kommer att vara intagen i mer än tre veckor med placering på en anstalt för vidare transport till annan anstalt, då detta angetts med förbehållet att det inte uppkommer några omständigheter som talar emot detta. Vidare söker den hänskjutande domstolen klarhet i om den får beakta uppgifter även om det inte går att avgöra om de kommer från den utfärdande rättsliga myndigheten i den mening som avses i artikel 6.1 i rambeslutet, eller från en centralmyndighet i den mening som avses i artikel 7.1 i rambeslutet som vidtagit åtgärd med anledning av en begäran därom från den utfärdande rättsliga myndigheten.
- 40 Mot denna bakgrund beslutade Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Bremens regionala överdomstol) att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till EU-domstolen:
- ”1) Vilken betydelse har det vid tolkningen av [artiklarna 1.3, 5 och 6.1 i rambeslutet, jämförda med det i artikel 4 i stadgan föreskrivna förbudet mot omänsklig eller förnedrande behandling] att frihetsberövade personer i den utfärdande medlemsstaten har tillgång till rättsmedel med avseende på deras förhållanden under frihetsberövanden?
- a) Om den verkställande rättsliga myndigheten med avseende på vissa grupper av personer eller vissa fängelser har bevis för systematiska eller allmänna brister i förhållandena under frihetsberövanden i den utfärdande medlemsstaten, kan en verklig risk för omänsklig eller förnedrande behandling av den eftersökta personen, vilken skulle göra ett överlämnande otillåtet, i sådana fall, med beaktande av ovannämnda bestämmelser, uteslutas redan på den grunden att sådana rättsmedel har införts, utan att det är nödvändigt att kontrollera förhållandena under frihetsberövanden närmare?
- ”

- b) Har det i detta avseende betydelse att Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna med avseende på sådana rättsmedel anser att det inte finns något belägg för att dessa rättsmedel inte skulle ge frihetsberövade personer realistiska förutsättningar att förbättra bristfälliga förhållanden under frihetsberövanden?
- 2) För det fall svaret på fråga 1 innebär att frihetsberövade personers tillgång till sådana rättsmedel, utan närmare kontroll av den verkställande rättsliga myndigheten av de konkreta förhållandena under frihetsberövanden i den utfärdande medlemsstaten, inte räcker för att en verklig risk för omänsklig eller förnedrande behandling av den eftersökta personen ska kunna uteslutas:
- a) Ska ovannämnda bestämmelser tolkas så, att den verkställande rättsliga myndighetens kontroll av förhållandena under frihetsberövanden i den utfärdande medlemsstaten ska omfatta samtliga fängelser och andra kriminalvårdsanstalter i vilka den eftersökta personen kan komma att placeras? Gäller detta även när den eftersökta personen enbart tillfälligt eller övergående placeras i vissa fängelser? Eller räcker det att kontrollera det fängelse i vilket den eftersökta personen, enligt uppgift från myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten, sannolikt och under större delen av tiden kommer att vara placerad?
- b) Är det härvid i varje enskilt fall nödvändigt att göra en omfattande kontroll av förhållandena under frihetsberövanden, vilken fastställer såväl den yta som varje frihetsberövad person förfogar över som andra förhållanden i samband med förvar? Ska de förhållanden under frihetsberövanden som fastställs på detta sätt bedömas på grundval av praxis från [Europadomstolen] i domen av den 20 oktober 2016 i målet *Muršić mot Kroatien* [CE:ECHR:2016:1020]JUD000733413]?
- 3) För det fall svaret på fråga 2 också innebär att den verkställande rättsliga myndighetens kontroll ska omfatta samtliga fängelser [dit vederbörande kan komma att överföras]:
- a) Kan den verkställande rättsliga myndighetens kontroll av förhållandena under frihetsberövanden i samtliga fängelser som kan komma i fråga bli överflödigt om den utfärdande medlemsstaten lämnar en allmän försäkran om att den eftersökta personen inte riskerar att utsättas för omänsklig eller förnedrande behandling?
- b) Eller kan den verkställande rättsliga myndigheten i stället för att kontrollera förhållandena under frihetsberövanden i samtliga fängelser som kan komma i fråga, besluta att ett överlämnande är tillåtet under förutsättning att den eftersökta personen inte utsätts för sådan behandling?
- 4) För det fall svaret på fråga 3 också innebär att utfärdandet av försäkningar och uppställandet av villkor inte räcker för att den verkställande rättsliga myndighetens kontroll av förhållandena under frihetsberövanden i samtliga fängelser [dit vederbörande kan komma att överföras] i den utfärdande medlemsstaten ska bli överflödigt:
- a) Omfattar den verkställande rättsliga myndighetens kontrollskyldighet förhållandena under frihetsberövanden i samtliga fängelser som kan komma i fråga även när de rättsliga myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten meddelat att den eftersökta personen, om omständigheterna tillåter det, inte kommer att vara placerad i dessa fängelser längre än tre veckor?
- b) Gäller detta även om den verkställande rättsliga myndigheten inte kan fastställa huruvida denna uppgift kommer från de rättsliga myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten eller från en centralmyndighet i den utfärdande medlemsstaten, vilken agerar på en begäran om hjälp från den utfärdande rättsliga myndigheten?"

Förfarandet för brådskande mål

- 41 Den hänskjutande domstolen har ansökt om att begäran om förhandsavgörande ska handläggas enligt det förfarande för brådskande mål om förhandsavgörande som föreskrivs i artikel 107.1 i domstolens rättegångsregler.

- 42 Till stöd för sin ansökan har den hänskjutande domstolen anfört följande. ML är frihetsberövad sedan den 23 november 2017 med anledning av en europeisk arresteringsorder som utfärdats av ungerska rättsliga myndigheter. Den hänskjutande domstolen anser att om den var skyldig att utreda vilka förhållanden som råder för de intagna i fängelser som fungerar som transitcentrum eller på andra anstalter dit vederbörande senare kan komma att överföras, skulle den vara tvungen att – om den inte kunde utesluta varje risk för omänsklig eller förnedrande behandling – därav sluta sig till att ansökan om överlämnande måste avslås. Den hänskjutande domstolen skulle då också vara tvungen att häva anhållningsbeslutet.
- 43 I detta hänseende ska det inledningsvis påpekas att förevarande begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av rambeslutet, som omfattas av de områden som avses i avdelning V – om ett område med frihet, säkerhet och rättvisa – i tredje delen i EUF-fördraget. Begäran kan följaktligen bli föremål för förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande.
- 44 Vad därefter gäller villkoret att målet ska vara brådskande, ska det enligt EU-domstolens fasta praxis beaktas att den berörda personen för närvarande är frihetsberövad och att frågan om han ska vara fortsatt frihetsberövad är beroende av utgången i det nationella målet. Den berördes situation ska dessutom bedömas utifrån omständigheterna vid tidpunkten för prövningen av ansökan om att begäran om förhandsavgörande ska handläggas enligt förfarandet för brådskande mål (dom av den 22 december 2017, *Ardic*, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, punkt 58 och där angiven rättspraxis).
- 45 Det är i målet utrett att den berörda personen vid detta datum var intagen och därmed frihetsberövad. Vidare framgår det av de uppgifter som lämnats av den hänskjutande domstolen att frågan om han ska vara fortsatt intagen är beroende av utgången i det nationella målet. Anledningen till att han är frihetsberövad är nämligen att en europeisk arresteringsorder har utfärdats mot honom. Frågan huruvida den hänskjutande domstolen eventuellt ska överlämna honom till de ungerska myndigheterna är således beroende av EU-domstolens svar på tolkningsfrågorna.
- 46 Under dessa omständigheter beslutade EU-domstolens första avdelning den 17 april 2018, på grundval av referentens förslag och efter att ha hört generaladvokaten, att bifalla den hänskjutande domstolens ansökan om att begäran om förhandsavgörande ska handläggas enligt förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande.

Prövning av tolkningsfrågorna

- 47 EU-domstolen kommer att pröva tolkningsfrågorna gemensamt. Den hänskjutande domstolen har ställt dessa frågor för att få klarhet i huruvida artiklarna 1.3, 5 och 6.1 i rambeslutet ska tolkas så, att den verkställande rättsliga myndigheten, när denna har tillgång till uppgifter som ger belägg för att det finns systematiska eller allmänna brister vad gäller förhållandena för de intagna i fängelserna i den utfärdande medlemsstaten, kan utesluta en verklig risk för att den mot vilken en europeisk arresteringsorder har utfärdats för verkställighet av en frihetsberövande påföljd behandlas på ett omänskligt eller förnedrande sätt i den mening som avses i artikel 4 i stadgan redan av den anledningen att vederbörande i den utfärdande medlemsstaten har tillgång till ett rättsmedel för att framföra klagomål avseende förhållandena i fängelset samt, om så inte är fallet, huruvida nämnda myndighet då är skyldig att utreda förhållandena på samtliga anstalter där vederbörande eventuellt skulle kunna vara intagen, även vid tillfällig placering och vid placering för vidare transport till annan anstalt, eller endast förhållandena på den anstalt där det enligt tillgängliga uppgifter är troligt att vederbörande till största delen kommer att vara intagen. Den hänskjutande domstolen söker även klarhet i huruvida dessa bestämmelser ska tolkas så, att den verkställande rättsliga myndigheten ska undersöka samtliga förhållanden under frihetsberövandet och huruvida den – inom ramen för denna prövning – kan beakta uppgifter från andra myndigheter i den utfärdande medlemsstaten än den utfärdande rättsliga myndigheten, såsom i synnerhet försäkringar om att vederbörande inte kommer att behandlas på ett omänskligt eller förnedrande sätt i den mening som avses i artikel 4 i stadgan.

Inledande synpunkter

- 48 För att besvara de hänskjutna frågorna ska det erinras om att unionsrätten bygger på den grundläggande premissen att varje medlemsstat delar en rad gemensamma värden – som utgör grunden för unionen i enlighet med vad som anges i artikel 2 FEU – med alla andra medlemsstater och erkänner att de andra medlemsstaterna delar dessa värden med den. Denna premiss innebär och motiverar att medlemsstaterna hyser ett ömsesidigt förtroende för att dessa värden erkänns och således att den unionsrätt iakttas genom vilken de genomförs (dom meddelad i dag i målet *Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet)*, C-216/18 PPU, punkt 35 och där angiven rättspraxis).
- 49 Såväl principen om ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna som principen om ömsesidigt erkännande, som i sig grundar sig på det ömsesidiga förtroendet mellan dessa, har en grundläggande betydelse inom unionsrätten, eftersom det tack vare dessa principer är möjligt att skapa och upprätthålla ett område utan inre gränser. Närmare bestämt innebär principen om ömsesidigt förtroende, särskilt när det gäller området med frihet, säkerhet och rättvisa, att var och en av medlemsstaterna, förutom under exceptionella omständigheter, har en skyldighet att utgå från att alla de andra medlemsstaterna iakttar unionsrätten och särskilt de grundläggande rättigheter som erkänns i unionsrätten (dom meddelad i dag i målet *Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet)*, C-216/18 PPU, punkt 36 och där angiven rättspraxis).
- 50 När medlemsstaterna tillämpar unionsrätten kan de således, enligt unionsrätten, vara skyldiga att presumera att de andra medlemsstaterna iakttar de grundläggande rättigheterna, vilket innebär att medlemsstaterna är förhindrade att inte bara kräva att en annan medlemsstat tillämpar en högre nivå på skyddet för de grundläggande rättigheterna än den som säkerställs genom unionsrätten, utan även, förutom i exceptionella fall, att kontrollera huruvida denna andra medlemsstat i ett enskilt fall verkligen har iakttagit de grundläggande rättigheter som unionen skyddar (dom meddelad i dag i målet *Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet)*, C-216/18 PPU, punkt 37 och där angiven rättspraxis).
- 51 Det framgår av skäl 6 i rambeslutet att den europeiska arresteringsorder som införs genom detta rambeslut utgör den första konkreta åtgärden på det straffrättsliga området rörande principen om ömsesidigt erkännande (dom meddelad i dag i målet *Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet)*, C-216/18 PPU, punkt 38).
- 52 Rambeslutet, såsom särskilt framgår av artikel 1.1 och 1.2 däri, jämförd med skälen 5 och 7 i detsamma, avser att ersätta den multilaterala utlämningsordning som bygger på Europeiska utlämningskonventionen av den 13 december 1957, med ett system för överlämnande mellan rättsliga myndigheter av dömda eller misstänkta personer för verkställighet av domar eller för lagföring, vilket grundar sig på principen om ömsesidigt erkännande (dom meddelad i dag i målet *Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet)*, C-216/18 PPU, punkt 39 och där angiven rättspraxis).
- 53 Rambeslutet syftar således, genom inrättandet av ett nytt, förenklat och effektivare system för överlämnande av personer som har dömts eller misstänks för brott, till att underlätta och påskynda det rättsliga samarbetet för att uppnå målet för unionen att bli ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, på grundval av den höga grad av förtroende som ska finnas mellan medlemsstaterna (dom meddelad i dag i målet *Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet)*, C-216/18 PPU, punkt 40 och där angiven rättspraxis).
- 54 Inom det område som regleras av rambeslutet kommer principen om ömsesidigt erkännande – som, vilket särskilt framgår av skäl 6 i rambeslutet, utgör en ”hörnsten” i det straffrättsliga samarbetet – till uttryck i artikel 1.2 i rambeslutet. Där instiftas en regel om att medlemsstaterna är skyldiga att verkställa varje europeisk arresteringsorder utifrån principen om ömsesidigt erkännande och i enlighet med bestämmelserna i rambeslutet. Det innebär att de verkställande rättsliga myndigheterna i princip

endast har möjlighet att vägra att verkställa en sådan order om de kan åberopa något av de skäl till att vägra verkställighet som på ett uttömmande sätt räknas upp i rambeslutet och att de enda villkor som får uppställas för verkställighet av en europeisk arresteringsorder är de villkor som på ett uttömmande sätt anges i artikel 5 i nämnda rambeslut. Det betyder att medan verkställighet av en europeisk arresteringsorder utgör huvudregeln, har möjligheten att vägra verkställighet utformats som ett undantag som ska tolkas strikt (dom meddelad i dag i målet *Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet)*, C-216/18 PPU, punkt 41 och där angiven rättspraxis).

- 55 I rambeslutet anges således uttryckligen de skäl som gör att verkställighet av en europeisk arresteringsorder ska vägras (artikel 3) och de skäl som gör att sådan verkställighet får vägras (artiklarna 4 och 4a), samt de garantier som ska lämnas av den utfärdande medlemsstaten i särskilda fall (artikel 5) (dom meddelad i dag i målet *Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet)*, C-216/18 PPU, punkt 42 och där angiven rättspraxis).
- 56 Icke desto mindre har EU-domstolen godtagit att principerna om ömsesidigt erkännande och ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna kan begränsas under "exceptionella omständigheter" (dom meddelad i dag i målet *Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet)*, C-216/18 PPU, punkt 43 och där angiven rättspraxis).
- 57 I detta sammanhang har EU-domstolen funnit att den verkställande rättsliga myndigheten, under vissa villkor, har rätt att avsluta överlämnandeförfarandet enligt rambeslutet när ett sådant överlämnande riskerar att leda till att den eftersökta personen utsätts för en omänsklig eller förnedrande behandling i den mening som avses i artikel 4 i stadgan (dom meddelad i dag i målet *Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet)*, C-216/18 PPU, punkt 44 och där angiven rättspraxis).
- 58 EU-domstolen har i detta hänseende grundat sig dels på artikel 1.3 i rambeslutet, där det anges att detta beslut inte påverkar skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna enligt artiklarna 2 och 6 FEU, dels på den omständigheten att den grundläggande rättighet som garanteras i artikel 4 i stadgan utgör en absolut rättighet (dom meddelad i dag i målet *Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet)*, C-216/18 PPU, punkt 45 och där angiven rättspraxis).
- 59 Av detta följer att när den rättsliga myndigheten i den verkställande medlemsstaten har tillgång till uppgifter som visar att det finns en verklig risk för att frihetsberövade personer i den utfärdande medlemsstaten utsätts för en omänsklig eller förnedrande behandling, i förhållande till den norm för skydd av grundläggande rättigheter som garanteras i unionsrätten, särskilt i artikel 4 i stadgan, är myndigheten skyldig att bedöma förekomsten av denna risk när den ska besluta om den person mot vilken en europeisk arresteringsorder utfärdats ska överlämnas till myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten. Verkställigheten av en arresteringsorder får nämligen inte leda till att denna person behandlas på ett omänskligt eller förnedrande sätt (dom av den 5 april 2016, *Aranyosi och Căldăraru*, C-404/15 och C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkt 88).
- 60 Den verkställande rättsliga myndigheten ska i detta syfte, för det första, grunda sin bedömning på objektiva, trovärdiga, precisa och vederbörligen aktualiserade uppgifter om förhållanden under frihetsberövanden i fängelser i den utfärdande medlemsstaten som visar att det finns antingen systematiska eller allmänna brister eller brister som rör vissa kategorier av personer eller vissa anläggningar för frihetsberövande. Dessa uppgifter kan härröra bland annat från avgöranden från internationella domstolar, såsom domar från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna, domstolsavgöranden från den utfärdande medlemsstaten eller avgöranden, rapporter eller andra handlingar som upprättats av Europarådets organ eller som härrör från Förenta nationerna (dom av den 5 april 2016, *Aranyosi och Căldăraru*, C-404/15 och C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkt 89).

- 61 Konstaterandet av att det finns en sådan verklig risk för omänsklig eller förnedrande behandling på grund av de allmänna förhållandena under frihetsberövanden i den utfärdande medlemsstaten kan dock inte i sig leda till en vägran att verkställa en europeisk arresteringsorder. Enbart det förhållandet att det finns omständigheter som visar att bristerna, när det gäller förhållandena under frihetsberövanden i den utfärdande medlemsstaten, är antingen systematiska eller generella, berör vissa kategorier av personer eller berör vissa anläggningar för frihetsberövande innebär nämligen inte i sig nödvändigtvis att den berörda personen i ett konkret fall skulle utsättas för en omänsklig eller förnedrande behandling om han eller hon överlämnades till myndigheterna i denna medlemsstat (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 april 2016, Aranyosi och Căldăraru, C-404/15 och C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkterna 91 och 93).
- 62 För att säkerställa att artikel 4 i stadgan iakttas i det särskilda fall som rör den person mot vilken en europeisk arresteringsorder utfärdats, måste en verkställande rättslig myndighet, som har tillgång till objektiva, trovärdiga, precisa och vederbörligen aktualiserade uppgifter som vittnar om sådana brister, följaktligen kontrollera om det, med hänsyn till omständigheterna i det fallet, finns grundad anledning att tro att denna person till följd av att han eller hon överlämnas till den utfärdande medlemsstaten löper en verklig risk för att utsättas för en omänsklig eller förnedrande behandling i den mening som avses i denna artikel på grund av de förhållanden som råder på den anstalt i den utfärdande medlemsstaten där vederbörande kommer att bli intagen (dom av den 5 april 2016, Aranyosi och Căldăraru, C-404/15 och C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkterna 92 och 94).
- 63 Den verkställande rättsliga myndigheten ska i detta syfte tillämpa artikel 15.2 i rambeslutet och anmoda den rättsliga myndigheten i den utfärdande medlemsstaten att utan dröjsmål lämna nödvändiga kompletterande uppgifter om de förhållanden under vilka den berörda personen ska sitta frihetsberövad i denna medlemsstat. Denna anmodan kan även avse förekomsten, i den utfärdande medlemsstaten, av eventuella nationella eller internationella förfaranden och rutiner för kontroll av förhållandena under frihetsberövanden som är förbundna med, till exempel, besök på anläggningar för frihetsberövande, och som gör det möjligt att bedöma de aktuella förhållandena på dessa anläggningar (dom av den 5 april 2016, Aranyosi och Căldăraru, C-404/15 och C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkterna 95 och 96).
- 64 Den utfärdande rättsliga myndigheten är skyldig att lämna dessa upplysningar till den verkställande rättsliga myndigheten (dom av den 5 april 2016, Aranyosi och Căldăraru, C-404/15 och C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkt 97).
- 65 Om den verkställande rättsliga myndigheten, mot bakgrund av de uppgifter som lämnats enligt artikel 15.2 i rambeslutet och alla övriga uppgifter som den förfogar över, konstaterar att det, med avseende på den person mot vilken den europeiska arresteringsordern har utfärdats, finns en verklig risk för omänsklig eller förnedrande behandling, i den mening som avses i artikel 4 i stadgan, så ska verkställigheten av denna arresteringsorder skjutas upp, men den kan inte betraktas som upphävd (dom av den 5 april 2016, Aranyosi och Căldăraru, C-404/15 och C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkt 98).
- 66 För det fall de uppgifter som den verkställande rättsliga myndigheten erhåller från den utfärdande rättsliga myndigheten innebär att den verkliga risken för att den berörda personen utsätts för en omänsklig eller förnedrande behandling i den utfärdande medlemsstaten kan uteslutas, ska den verkställande rättsliga myndigheten, inom de tidsfrister som anges i rambeslutet, fatta beslut om verkställighet av den europeiska arresteringsordern. Detta påverkar inte den berörda personens möjligheter att, sedan han eller hon har överlämnats, använda sig av de rättsmedel som finns, i den utfärdande medlemsstatens rättsordning, för att ifrågasätta lagenligheten av de förhållanden under vilka vederbörande är frihetsberövad i en anläggning för frihetsberövande i denna medlemsstat (dom av den 5 april 2016, Aranyosi och Căldăraru, C-404/15 och C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkt 103).

- 67 I förevarande mål anser den hänskjutande domstolen sig ha tillgång till uppgifter som ger belägg för att det finns systematiska eller allmänna brister när det gäller förhållandena under frihetsberövanden i Ungern. Den hänskjutande domstolen anser nämligen att det framgår av Europadomstolens dom av den 10 mars 2015 i målet Varga m.fl. mot Ungern (CE:ECHR:2015:0310JUD001409712, §§ 79–92) att det i och med att det råder överbeläggning på landets fängelser finns en risk för att frihetsberövade personer behandlas på ett omänskligt eller förnedrande sätt. Den hänskjutande domstolen anser att vid den tidpunkt då den meddelade sitt beslut att begära förhandsavgörande från EU-domstolen, var fängelserna fortfarande överbelagda; enligt de ungerska myndigheterna hade 1000 nya fängelseplatser skapats medan det saknades 5500. Vidare anser den hänskjutande domstolen att det svårigen kan bedömas vilken inverkan som det verkligen har på minskningen av överbeläggningen i Ungerns fängelser att 2016 års lag har infört en möjlighet att omvandla frihetsberövande påföljder till påföljder som kan avtjänas i hemmet.
- 68 I sitt skriftliga yttrande liksom vid förhandlingen har Ungern bestritt att det skulle finnas några sådana brister när det gäller förhållandena under frihetsberövanden i landet. Ungern anser att den hänskjutande domstolen på ett felaktigt sätt tillmäter Europadomstolens dom av den 10 mars 2015 i målet Varga m.fl. mot Ungern (CE:ECHR:2015:0310JUD001409712) oproportionerligt stor betydelse, och att den underlåter att beakta vad som skett efter det att nämnda dom meddelades. Den hänskjutande domstolen har således enligt Ungerns mening inte beaktat de åtgärder som vidtagits för att förbättra fängelsevistelsen, och inte heller de lagändringar som införts för att följa Varga-domen eller nyligen meddelade domar från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna.
- 69 EU-domstolen konstaterar emellertid att det i detta mål om förhandsavgörande inte har ställts några frågor om huruvida det kan anses finnas systematiska eller allmänna brister när det gäller förhållandena under frihetsberövanden i Ungern.
- 70 Den hänskjutande domstolen har nämligen – med hänvisning till premissen att det finns sådana brister – ställt sina frågor för att få klarhet i huruvida det mot bakgrund av rättspraxis (se punkterna 61–66 ovan) är möjligt att utifrån de olika uppgifter som den hänskjutande domstolen fått från myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten dra slutsatsen att det inte finns någon verklig risk för att den berörda personen i nämnda medlemsstat utsätts för en omänsklig eller förnedrande behandling i den mening som avses i artikel 4 i stadgan.
- 71 EU-domstolen kommer därför att besvara tolkningsfrågorna med utgångspunkt i den premiss som formulerats av den hänskjutande domstolen under dennes eget ansvar; det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera att denna premiss är riktig med beaktande av vederbörligen aktualiserade uppgifter, såsom angetts i punkt 60 ovan, särskilt med beaktande av att bestämmelserna i 2016 års lag börjat tillämpas från och med den 1 januari 2017. Dessa bestämmelser kan eventuellt kullkasta denna premiss.

Förekomsten av ett rättsmedel i den utfärdande medlemsstaten för att med åberopande av grundläggande rättigheter ifrågasätta lagenligheten av de förhållanden som råder under frihetsberövandet

- 72 Det är i målet utrett att Ungern genom 2016 års lag från och med den 1 januari 2017 infört ett rättsmedel som gör det möjligt för frihetsberövade personer att vid domstol och med åberopande av grundläggande rättigheter bestrida lagenligheten av de förhållanden som råder under frihetsberövandet.

- 73 I likhet med vad som anförts av alla de som deltagit i förfarandet, finner EU-domstolen att ett sådant rättsmedel – även om det kan anses utgöra ett effektivt rättsmedel inför domstol i den mening som avses i artikel 47 i stadgan – inte i sig är tillräckligt för att utesluta en verklig risk för att vederbörande behandlas på ett omänskligt eller förnedrande sätt i den utfärdande medlemsstaten, i den mening som avses i artikel 4 i stadgan.
- 74 Det är visserligen så, att en sådan domstolsprövning i efterhand av förhållandena under frihetsberövanden i den utfärdande medlemsstaten utgör ett betydande framsteg som kan ge incitament för myndigheterna i landet att förbättra dessa förhållanden. Detta kan således tas i beaktande av de verkställande rättsliga myndigheterna vid helhetsbedömningen av de förhållanden under vilka den som är föremål för en europeisk arresteringsorder kommer att vara frihetsberövad då nämnda myndigheter ska fatta beslut om överlämnande. Denna domstolsprövning kan emellertid inte i sig anses undanröja risken för att vederbörande, efter att hon eller han överlämnats, blir föremål för en behandling som står i strid med artikel 4 i stadgan på grund av de förhållanden som råder då personen är frihetsberövad.
- 75 Även om den utfärdande medlemsstaten infört rättsmedel som gör det möjligt att utifrån grundläggande rättigheter göra en prövning av lagenligheten av de förhållanden som råder under frihetsberövanden, så ska de verkställande rättsliga myndigheterna likväl även fortsättningsvis företa en individuell prövning av situationen för var och en som berörs; vid denna prövning ska nämnda myndigheter försäkra sig om att deras beslut att överlämna personen inte utsätter personen för en verklig risk för att behandlas på ett omänskligt eller förnedrande sätt i den mening som avses i nämnda bestämmelse på grund av de förhållanden som råder under frihetsberövandet.
- 76 Denna tolkning står inte i strid med Europadomstolens slutsatser i domen av den 14 november 2017, Domján mot Ungern (CE:ECHR:2017:1114DEC000543317). I denna dom konstaterade Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna nämligen endast – efter att ha funnit att de rättsmedel som införts genom 2016 års lag i princip utgjorde en verklig åtgärd för att komma till rätta med de kränkningar av Europakonventionen som bestod i överbelagda fängelser och andra olämpliga förhållanden under frihetsberövanden i Ungern – att talan i nämnda mål skulle avvisas på grund av att rättsmedlen enligt nationell rätt inte hade uttömts. Vidare förbehöll sig Europadomstolen rätten att göra en ny prövning av om dessa rättsmedel verkligen var effektiva mot bakgrund av hur de tillämpades i praktiken.

Omfattningen av den prövning som ska göras av förhållandena under frihetsberövanden i den utfärdande medlemsstaten

Fängelser som ska bli föremål för prövning

- 77 Enligt rättspraxis (se punkterna 61–66 ovan) ska de verkställande rättsliga myndigheterna – vilka har att ta ställning till om den som avses med en europeisk arresteringsorder ska överlämnas – på ett konkret och precist sätt pröva om det mot bakgrund av omständigheterna i målet finns en verklig risk för att vederbörande kommer att behandlas på ett omänskligt eller förnedrande sätt i den utfärdande medlemsstaten.
- 78 Detta innebär att den prövning som ska företas av nämnda myndigheter inte kan – just mot bakgrund av att prövningen ska vara konkret och precis – avse allmänt rådande förhållanden under frihetsberövanden i samtliga de fängelser i den utfärdande medlemsstaten som vederbörande kan komma att placeras i.

- 79 Den möjlighet som finns för de verkställande rättsliga myndigheterna att enligt artikel 15.2 i rambeslutet begära att utan dröjsmål få nödvändiga kompletterande uppgifter för det fall de anser att de uppgifter som tillhandahållits av den utfärdande medlemsstaten är otillräckliga för att de ska kunna besluta om överlämnandet, är att anse som en sista utväg som enbart kan användas avseende de undantagsfall där den verkställande rättsliga myndigheten anser sig inte ha alla formella uppgifter som är nödvändiga för att utan dröjsmål fatta ett beslut om överlämnande (se, för ett liknande resonemang, dom av den 23 januari 2018, Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, punkterna 60 och 61).
- 80 Denna bestämmelse kan således inte användas av de verkställande rättsliga myndigheterna för att systematiskt begära allmänna uppgifter från myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten om förhållandena i de fängelser där den som avses med en europeisk arresteringsorder kan komma att placeras.
- 81 En sådan begäran skulle dessutom i de flesta fall komma att avse uppgifter om samtliga fängelser i den utfärdande medlemsstaten; den som är föremål för en europeisk arresteringsorder kan nämligen som regel komma att placeras i vilket som helst av de fängelser som finns i landet. Det är i allmänhet inte möjligt – vid verkställigheten av en europeisk arresteringsorder – att identifiera alla de fängelser där en sådan person kan komma att placeras, i och med att personen kan komma att överföras från ett fängelse till ett annat på grund av oförutsebara omständigheter som inte ens har något med den aktuella personen att göra.
- 82 Dessa överväganden vinner stöd i den målsättning som eftersträvas med rambeslutet. Såsom framgår av punkt 53 ovan har rambeslutet som målsättning att inrätta ett förenklat och effektivare system för överlämnande mellan rättsliga myndigheter av personer som har dömts eller misstänks för brott, och till att underlätta och påskynda förfarandet för överlämnande.
- 83 Denna målsättning ligger nämligen bland annat till grund för handläggningen av de tidsfrister för antagande av beslut avseende den europeiska arresteringsordern som medlemsstaterna är skyldiga att iakttä och vars betydelse uttrycks i flera bestämmelser i rambeslutet, däribland artikel 17 däri (se, för ett liknande resonemang, dom av den 23 januari 2018, Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, punkterna 55 och 56).
- 84 Det är uppenbarligen alltför långtgående att ålägga de verkställande rättsliga myndigheterna en skyldighet att pröva rådande förhållanden för frihetsberövanden i samtliga de fängelser som den berörda personen kan placeras i i den utfärdande medlemsstaten. Det är dessutom omöjligt att fullgöra en sådan skyldighet inom de tidsfrister som föreskrivs i artikel 17 i rambeslutet. En sådan prövning skulle nämligen i väsentlig mån fördröja överlämnandet och därmed skulle den ändamålsenliga verkan med den europeiska arresteringsordern gå förlorad.
- 85 En följd av detta skulle kunna bli att den eftersökta personen inte kommer att lagföras; detta gör sig än mer gällande då – såsom i det nationella målet som avser verkställighet av en europeisk arresteringsorder som utfärdats för att verkställa en frihetsberövande påföljd – den verkställande rättsliga myndigheten konstaterat att villkoren för att tillämpa det i artikel 4 led 6 i rambeslutet föreskrivna skälet till att verkställighet får vägras – vilket gör det möjligt för den verkställande medlemsstaten att åta sig att själv verkställa straffet enligt denna medlemsstats lagstiftning för att på så sätt bland annat underlätta den berörda personens återanpassning till samhället (se, bland annat, dom av den 5 september 2012, Lopas Da Silva Jorgem C-42/11, EU:C:2012:517, punkt 32) – inte var uppfyllda.
- 86 En sådan utebliven lagföring skulle strida mot den målsättning som anges såväl i rambeslutet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 29 juni 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, punkt 23) som i artikel 3.2 FEU mot bakgrund av vilken bestämmelse rambeslutet har antagits; enligt artikel 3.2 FEU ska unionen erbjuda sina medborgare ett område med frihet, säkerhet och rättvisa utan inre

gränser, där den fria rörligheten för personer garanteras samtidigt som lämpliga åtgärder vidtas avseende kontroller vid yttre gränser samt förebyggande och bekämpande av brottslighet (dom av den 6 september 2016, Petruhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punkterna 36 och 37).

- 87 Mot bakgrund av det ömsesidiga förtroende som ska finnas mellan medlemsstaterna och som systemet med den europeiska arresteringsordern bygger på, och med beaktande särskilt av de tidsfrister som gäller för de verkställande rättsliga myndigheterna enligt artikel 17 i rambeslutet för att anta ett slutgiltigt beslut om verkställighet av en sådan arresteringsorder, är nämnda myndigheter följaktligen endast skyldiga att pröva förhållandena för frihetsberövande i de fängelser som vederbörande enligt tillgängliga uppgifter konkret kan komma att placeras i, inklusive tillfällig placering eller placering för vidare transport till annan anstalt. Enligt rättspraxis (se punkt 66 ovan) är det endast domstolarna i den utfärdande medlemsstaten som är behöriga att pröva om förhållandena i de andra fängelser som vederbörande i förekommande fall kan komma att placeras i senare står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheterna.
- 88 Några sådana uppgifter har visserligen inte lämnats av den utfärdande rättsliga myndigheten, men det är ostridigt mellan alla de som deltagit i förfarandet att vederbörande – om han överlämnas till de ungerska myndigheterna – först kommer att vara intagen på fängelset i Budapest under en till tre veckor för att därefter överföras till fängelset i Szombathely; det är däremot inte uteslutet att vederbörande vid ett senare tillfälle kan komma att överföras till en annan anstalt.
- 89 Mot denna bakgrund finner EU-domstolen att det åligger den verkställande rättsliga myndigheten att endast kontrollera förhållandena för vederbörandes frihetsberövande i dessa båda anstalter.

Prövningen av förhållandena under frihetsberövandet

- 90 Det saknas minimiregler i unionsrätten om vilka förhållanden som ska råda under frihetsberövanden. EU-domstolen erinrar i detta avseende – såsom även redan konstaterats i domen av den 5 april 2016, Aranyosi och Căldăraru, C-404/15 och C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkt 90 – om att artikel 3 i Europakonventionen medför en positiv skyldighet för myndigheterna i den stat där ett frihetsberövande äger rum att försäkra sig om att alla interner hålls frihetsberövade under förhållanden som garanterar respekten för den mänskliga värdigheten, att formerna för att verkställa åtgärden inte innebär att den berörde utsätts för större kval eller påfrestningar än vad som oundgängligen är förenat med det lidande som frihetsberövandet medför och att internens hälsa och välbefinnande, med beaktande av de praktiska krav som frihetsberövandet ställer, säkerställs på lämpligt sätt (Europadomstolens dom av den 25 april 2017, Rezmiveş m.fl. mot Rumänien, CE:ECHR:2017:0425JUD006146712, § 72).
- 91 För att kunna omfattas av artikel 3 i Europakonventionen måste en undermålig behandling vara av en viss allvarlighetsgrad; detta avgörs utifrån samtliga aktuella omständigheter, däribland hur länge behandlingen pågått, vilka fysiska eller mentala effekter som behandlingen medfört, samt ibland även vederbörandes könstillhörighet, ålder och hälsotillstånd (Europadomstolen, den 20 oktober 2016, Muršić mot Kroatien, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, §§ 97 och 122).
- 92 Särskild vikt fästs vid den spatials faktorn då man gör helhetsbedömningen av förhållandena under frihetsberövandet; att den frihetsberövade har tillgång till ett personligt utrymme som är mindre än 3 m² i en gemensam fängelsecell föranleder en stark presumtion om att artikel 3 i Europakonventionen har kränkts (Europadomstolen, den 20 oktober 2016, Muršić mot Kroatien, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, § 124).
- 93 Denna starka presumtion om att artikel 3 i Europakonventionen har kränkts kan normalt sett kullkastas endast om i) inskränkningen av det personliga utrymmet i förhållande till minimikravet på 3 m² är kortvarig, tillfällig och av ringa betydelse; ii) den frihetsberövade i tillräcklig utsträckning har

tillfälle att röra och sysselsätta sig utanför sin cell på lämpligt sätt samt iii) anstalten rent allmänt sett erbjuder drägliga vistelseförhållanden och vederbörande inte är föremål för andra omständigheter som kan anses förvärra de undermåliga förhållandena under frihetsberövandet (Europadomstolen, den 20 oktober 2016, *Muršić mot Kroatien*, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, § 138).

- 94 I förevarande mål är det utrett att den berörda personen torde komma att avtjäna huvuddelen av den i Ungern utdömda frihetsberövande påföljden i fängelset i Szombathely. Även den hänskjutande domstolen anser att de uppgifter som den har tillgång till rörande förhållandena i nämnda fängelse ger vid handen att det inte finns någon verklig risk för att vederbörande kommer att behandlas på ett omänskligt eller förnedrande sätt i den mening som avses i artikel 4 i stadgan. Ingen av de som deltagit i detta förfarande har bestritt detta.
- 95 Mot denna bakgrund finner EU-domstolen att det åligger den verkställande rättsliga myndigheten att kontrollera om vederbörande däremot kommer att löpa en sådan risk i fängelset i Budapest.
- 96 Det är i detta avseende inte avgörande att vederbörande kommer att vara frihetsberövad på denna anstalt endast under den tid som överlämnandeprocessen pågår, vilket enligt de uppgifter som lämnats av myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten i princip inte kommer att ta mer än tre veckor i anspråk.
- 97 Visserligen framgår det av praxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna att frihetsberövandets längd – såsom redan angetts i punkterna 91 och 93 ovan – kan vara en relevant omständighet vid bedömningen av i vilken utsträckning som internen fått utstå lidande eller förnedrande behandling på grund av undermåliga förhållanden under frihetsberövandet (Europadomstolen, den 20 oktober 2016, *Muršić mot Kroatien*, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, § 131).
- 98 Att det är fråga om en relativt kort tid som frihetsberövandet pågår kan emellertid inte i sig automatiskt innebära att behandlingen inte ska omfattas av artikel 3 i Europakonventionen då andra omständigheter kan vara tillräckliga för att göra nämnda bestämmelse tillämplig.
- 99 Det är visserligen riktigt att Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har slagit fast att när en intern har tillgång till ett utrymme som är mindre än 3 m² så kan ett frihetsberövande under några dagar likställas med en kort period. När det däremot gäller en tidsperiod som närmar sig 20 dagar – såsom myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten uppgett vara aktuellt i det nationella målet, varvid det för övrigt inte kan uteslutas att denna period kan förlängas om det finns ”något som talar emot detta”, vilket inte specificerats närmare – så kan denna period inte anses vara kort (se, för ett liknande resonemang, Europadomstolen, den 20 oktober 2016, *Muršić mot Kroatien*, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, §§ 146, 152 och 154).
- 100 Att det är fråga om ett tillfälligt frihetsberövande, eller ett frihetsberövande som genomförs för vidare transport av den intagne till annan anstalt, kan således under sådana förhållanden inte i sig anses utesluta att det finns en verklig risk för omänsklig eller förnedrande behandling i den mening som avses i artikel 4 i stadgan.
- 101 Om den verkställande rättsliga myndigheten anser att tillgängliga uppgifter inte utgör tillräckligt underlag för att fatta ett beslut om överlämnande, kan den således – såsom redan konstaterats i punkt 63 ovan – anmoda den utfärdande rättsliga myndigheten enligt artikel 15.2 i rambeslutet att utan dröjsmål lämna nödvändiga kompletterande uppgifter för att på så sätt få klarlagt under vilka konkreta och precisa förhållanden som vederbörande kommer att hållas frihetsberövad i det aktuella fängelset.

- 102 Det framgår av utredningen i målet att de ungerska myndigheterna inte besvarat det frågeformulär med 78 frågor som skickades av åklagarmyndigheten i Bremen den 10 januari 2018 i enlighet med den hänskjutande domstolens beslut av den 9 januari 2018, angående rådande förhållanden under frihetsberövanden i fängelset i Budapest och på varje annan anstalt där vederbörande i förekommande fall kan komma att placeras.
- 103 Flera av dessa frågor – tagna var och en för sig – framstår visserligen som relevanta för prövningen av de konkreta och precisa förhållandena under frihetsberövandet av den berörda personen utifrån de omständigheter som anges i punkt 93 ovan. Såsom även påpekats av generaladvokaten i punkt 76 i förslaget till avgörande framstår det emellertid som om att dessa frågor – med tanke på hur många de är, deras omfattning (de avser alla de fängelser där vederbörande kan komma att frihetsberövas) och deras innehåll (de avser även aspekter som saknar uppenbar relevans för prövningen, såsom möjlighet att utöva sin religion, att röka och att tvätta sina kläder samt huruvida cellfönstren är försedda med galler eller persienner) – innebär att det i praktiken blir omöjligt för myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten att lämna ett användbart svar, särskilt med tanke på de korta tidsfrister som föreskrivs i artikel 17 i rambeslutet för verkställighet av en europeisk arresteringsorder.
- 104 En ansökan av detta slag, som leder till en förklaring av systemet med den europeiska arresteringsordern, kan inte anses vara förenlig med den i artikel 4.3 första stycket FEU föreskrivna skyldigheten till lojalt samarbete som ska råda vid dialogen mellan de verkställande rättsliga myndigheterna och de utfärdande rättsliga myndigheterna, särskilt inom ramen för informationsutbytet med tillämpning av artikel 15.2 och 15.3 i rambeslutet.
- 105 Vid förhandlingen har åklagarmyndigheten i Bremen sålunda uppgett sig aldrig ha fått svar på denna typ av framställningar med begäran om upplysningar som den hänskjutande domstolen systematiskt har skickat till myndigheterna i tre utfärdande medlemsstater, däribland Ungern. Enligt åklagarmyndigheten innebär detta att utan beslut från den hänskjutande domstolen om godkännande av överlämnande så kommer åklagarmyndigheten hädanefter inte att verkställa någon europeisk arresteringsorder utfärdad av domstol i någon av dessa tre medlemsstater.
- 106 Med detta sagt framgår det av utredningen att de ungerska myndigheterna – som svar på begäran av den 10 januari 2018 – i skrivelser av den 20 september 2017 och den 27 mars 2018 till åklagarmyndigheten i Bremen försäkrat att den berörda personen under dennes frihetsberövande i Ungern inte kommer att behandlas på ett omänskligt eller förnedrande sätt i den mening som avses i artikel 4 i stadgan, oavsett på vilken anstalt vederbörande kommer att placeras.
- 107 EU-domstolen kommer därför att pröva huruvida och i vilken utsträckning som en sådan försäkran kan beaktas av den verkställande rättsliga myndigheten då den fattar beslut om överlämnande av den berörda personen.

Beaktande av försäkringar från myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten

- 108 I artikel 15.2 i rambeslutet föreskrivs det uttryckligen att den verkställande rättsliga myndigheten, om den anser att de uppgifter som den utfärdande medlemsstaten har meddelat inte är tillräckliga för att myndigheten ska kunna besluta om överlämnandet, får begära att utan dröjsmål få nödvändiga kompletterande uppgifter. Vidare föreskrivs det i artikel 15.3 i rambeslutet att den utfärdande myndigheten när som helst får överföra alla användbara kompletterande uppgifter till den verkställande rättsliga myndigheten.
- 109 Vidare ska unionen och medlemsstaterna, enligt principen om lojalt samarbete i artikel 4.3 första stycket FEU, respektera och bistå varandra när de fullgör de uppgifter som följer av fördragen (dom av den 6 september 2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punkt 42).

- 110 Enligt dessa bestämmelser får den verkställande rättsliga myndigheten begära upplysningar om, och den utfärdande rättsliga myndigheten lämna försäkringar angående, de konkreta och precisa förhållanden som kommer att gälla för den frihetsberövade personen i den utfärdande medlemsstaten.
- 111 EU-domstolen finner att försäkran från de behöriga myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten om att den berörda personen inte kommer att utsättas för omänsklig eller förnedrande behandling på grund av de konkreta och precisa förhållandena under dennes frihetsberövande, oavsett på vilken anstalt i den utfärdande medlemsstaten som vederbörande kommer att placeras, utgör en omständighet som den verkställande rättsliga myndigheten inte får underlåta att beakta. Såsom även påpekats av generaladvokaten i punkt 64 i förslaget till avgörande, är denna försäkran nämligen bindande för den myndighet som lämnat den och om försäkran inte iaktas så kan detta göras gällande mot nämnda myndighet vid domstolarna i den utfärdande medlemsstaten.
- 112 Om en sådan försäkran har lämnats, eller i vart fall godkänts av den utfärdande rättsliga myndigheten, i förekommande fall efter att ha begärt biträde från centralmyndigheten eller från en av centralmyndigheterna i den utfärdande medlemsstaten i den mening som avses i artikel 7 i rambeslutet, så ska den verkställande rättsliga myndigheten – mot bakgrund av det ömsesidiga förtroende som ska råda mellan medlemsstaternas rättsliga myndigheter och som utgör grunden för systemet med den europeiska arresteringsordern – fästa tilltro till denna försäkran, i vart fall så länge som det inte finns någon precis uppgift som kan ge vid handen att förhållandena under frihetsberövande på en viss anstalt står i strid med artikel 4 i stadgan.
- 113 Den försäkran som lämnats av det ungerska justitieministeriet den 20 september 2017 och som vidhållits den 27 mars 2018 om att den berörda personen inte kommer att utsättas för omänsklig eller förnedrande behandling under frihetsberövandet i Ungern, har emellertid inte lämnats eller godkänts av den utfärdande rättsliga myndigheten. Detta förhållande har uttryckligen bekräftats av den ungerska regeringen under förhandlingen.
- 114 I och med att denna försäkran inte kommer från en rättslig myndighet, ska den garanti som en sådan försäkran utgör prövas inom ramen för en helhetsbedömning av alla de omständigheter som finns tillgängliga hos den verkställande rättsliga myndigheten.
- 115 EU-domstolen påpekar i detta avseende att det verkar som om den försäkran som lämnats av det ungerska justitieministeriet vinner stöd i de uppgifter som finns hos åklagarmyndigheten i Bremen. Som svar på EU-domstolens frågor har åklagarmyndigheten i Bremen nämligen uppgett under förhandlingen att det utifrån dessa uppgifter – vilka särskilt framkommit med anledning av de överlämnandeförfaranden som genomförts innan domen av den 5 april 2016 i målet Aranyosi och Căldăraru (C-404/15 och C-659/15 PPU, EU:C:2016:198) meddelades – går att slå fast att förhållandena för de intagna på fängelset i Budapest, där var och en som är föremål för en av ungerska myndigheter utfärdad europeisk arresteringsorder placeras för vidare transport till annan anstalt, inte står i strid med artikel 4 i stadgan.
- 116 Det framstår mot denna bakgrund som att den berörda personen kan överlämnas till de ungerska myndigheterna med iakttagande av artikel 4 i stadgan; det ankommer emellertid på den hänskjutande domstolen att kontrollera att så är fallet.

117 Mot denna bakgrund ska tolkningsfrågorna besvaras på följande sätt. Artiklarna 1.3, 5 och 6.1 i rambeslutet ska tolkas så, att när den verkställande rättsliga myndigheten har tillgång till uppgifter som ger belägg för att det finns systematiska eller allmänna brister vad gäller förhållandena för de intagna i fängelserna i den utfärdande medlemsstaten, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera med beaktande av samtliga tillgängliga aktualiserade uppgifter:

- så kan den verkställande rättsliga myndigheten inte utesluta att det finns en verklig risk för att den som är föremål för en europeisk arresteringsorder utfärdad i syfte att verkställa en frihetsberövande påföljd behandlas på ett omänskligt eller förnedrande sätt i den mening som avses i artikel 4 i stadgan redan av den anledningen att vederbörande i den utfärdande medlemsstaten har tillgång till ett rättsmedel för att framföra klagomål avseende förhållandena i fängelset, även om förekomsten av ett sådant rättsmedel visserligen kan beaktas av nämnda myndighet då den fattar beslut om överlämnande av den berörda personen;
- så är den verkställande rättsliga myndigheten endast skyldig att utreda förhållandena på de fängelser där det enligt tillgängliga uppgifter är troligt att vederbörande kommer att vara frihetsberövad, inklusive då placeringen är tillfällig eller då vederbörande placerats där för vidare transport till annan anstalt;
- så ska den verkställande rättsliga myndigheten i detta avseende endast undersöka de konkreta och precisa förhållanden under den berörda personens frihetsberövande som är relevanta för bedömningen av om vederbörande löper en verklig risk att behandlas på ett omänskligt eller förnedrande sätt i den mening som avses i artikel 4 i stadgan;
- så får den verkställande rättsliga myndigheten beakta uppgifter från andra myndigheter i den utfärdande medlemsstaten än den utfärdande rättsliga myndigheten, såsom i synnerhet försäkringar om att vederbörande inte kommer att behandlas på ett omänskligt eller förnedrande sätt i den mening som avses i artikel 4 i stadgan.

Rättegångskostnader

118 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

Artiklarna 1.3, 5 och 6.1 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna, i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009, ska tolkas så, att när den verkställande rättsliga myndigheten har tillgång till uppgifter som ger belägg för att det finns systematiska eller allmänna brister vad gäller förhållandena för de intagna i fängelserna i den utfärdande medlemsstaten, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera med beaktande av samtliga tillgängliga aktualiserade uppgifter:

- så kan den verkställande rättsliga myndigheten inte utesluta att det finns en verklig risk för att den som är föremål för en europeisk arresteringsorder utfärdad i syfte att verkställa en frihetsberövande påföljd behandlas på ett omänskligt eller förnedrande sätt i den mening som avses i artikel 4 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna redan av den anledningen att vederbörande i den utfärdande medlemsstaten har tillgång till ett

rättsmedel för att framföra klagomål avseende förhållandena i fängelset, även om förekomsten av ett sådant rättsmedel visserligen kan beaktas av nämnda myndighet då den fattar beslut om överlämnande av den berörda personen;

- så är den verkställande rättsliga myndigheten endast skyldig att utreda förhållandena på de fängelser där det enligt tillgängliga uppgifter är troligt att vederbörande kommer att vara frihetsberövad, inklusive då placeringen är tillfällig eller då vederbörande placerats där för vidare transport till annan anstalt;
- så ska den verkställande rättsliga myndigheten i detta avseende endast undersöka de konkreta och precisa förhållanden under den berörda personens frihetsberövande som är relevanta för bedömningen av om vederbörande löper en verklig risk att behandlas på ett omänskligt eller förnedrande sätt i den mening som avses i artikel 4 i stadgan om de grundläggande rättigheterna;
- så får den verkställande rättsliga myndigheten beakta uppgifter från andra myndigheter i den utfärdande medlemsstaten än den utfärdande rättsliga myndigheten, såsom i synnerhet försäkringar om att vederbörande inte kommer att behandlas på ett omänskligt eller förnedrande sätt i den mening som avses i artikel 4 i stadgan om de grundläggande rättigheterna.

Underskrifter